

Tekst: Johannes 4: 7-25

Lieve mensen,

Laatst zat ik bij de kapper. En ik zit daar in de stoel en word heel slaperig... Pure ontspanning. Ineens begint de kapster als uit het niets over *mienskip* te praten. Ik ben ineens klaar wakker en luister naar wat ze zegt. Ik vraag haar, 'wil je dat nog een keer zeggen... en vind je het goed dat ik het opneem voor in de kerk'.. dit i.v.m. de wet op de privacy.

Mienskip, mensen reageerden heel verschillend op dat woord. Ik heb van meer mensen dan alleen van de kapster gehoord, dat ze het woord niet meer konden horen. Waarschijnlijk voelden ze aan, dat het woord zo te pas en te onpas gebruikt, zijn betekenis en waarde verloor. Er werd mee gekoketteerd. *Mienskip* is een gevoelig woord, dat moet je als breekbaar glas voorzichtig behandelen. "*Mienskip*, pas op, breekbaar." Hoeveel mensen, relaties, gemeenten, en families weten dat niet uit eigen ervaring?

Hoe schrijf je dat woord eigenlijk? Mienskip. Ik fietste langs de Turfkade en zag deze...variant. [

Afgelopen dinsdag was de troonrede en de dag daarna debatteerde de mienskip van de tweede kamer er over. Nooit eerder heb ik de troonrede een tweede keer gelezen. Ik las haar dit jaar een tweede keer, door de lens van het woord mienskip.

“Bouwen aan een hechte samenleving, gaat iedereen in ons land aan.”

Nederland is een samenleving, een veelkleurige. Maar hecht? Zijn we dat ook, echt? Hoe hecht ze is, moet blijken. Soms moet er iets vreselijks gebeuren om helder te zien wat een wezenlijk karaktertrek van mienskip is, zo leert het verschrikkelijke ongeluk met de bakfiets met kleine

kindertjes. Dan vallen alle muren tussen mensen weg en zijn ze één-in-rauwe-verslagenheid.

“Nederland is een land van vrijwilligers, kerken en vereniging dat samenkomt rond bijzondere sportprestaties en op nationale feestdagen.” Daar zit ons mienskip vormend kapitaal in, mensen die om niet vrijwilliger zijn, die voelen dat ze zo bijdragen aan mienskip. En locale feestdagen zoals de AD, ook die zijn mienskipvormend.

De koning zei nog iets moois. “Er is de vraag die niet in een rekenmachine past: leven we in Nederland wel voldoende met elkaar?” Ja, het met elkaar en voor elkaar leven, dat vraagt oefening in een wereld waarin het accent ligt op zelfverwerkelijking, zoals dat met een duur woord heet.

Echte hechte mienskip vraagt om oefening en regelmaat, grond onder de voeten, een verhaal dat ons de weg wijst.

Echte mienskip kan niet zonder bron. Zonder bron drogen wij mensen en onze gemeenschappen op. “Het hangt af van de bronnen waaruit wij putten, of wij in ons leven slagen of niet,” schrijft een monnik. Dat geldt voor kerkgemeenschappen, dat geldt voor huwelijken en vriendschappen. We hebben

bronnen nodig die haar voeden, inspireren en schoon maken, bij elkaar houden.

De Oortfontein is defect, er komt geen water uit, ze stroomt niet en staat er wat beteuterd bij. Bronnen kunnen defect zijn, ook onze innerlijke bronnen kunnen verstopt raken. Dan staan we iedere dag wel op, doen onze dingen, maar leven, bezield, nou nee. We zijn als de Samaritaanse die met een lege kruik bij de bron van Jakob komt.

Wie is zij? Zij is van de Samaritanen die de Joden met de nek aankijken. Waarom? Dat is een lang verhaal. Samaritanen zijn bastaard Joden. Ze geloven wel in de Thora, maar niet in wat daarna komt. En deze vrouw komt dus met een lege kruik naar de bron en dat lege geeft aan hoe het voor haar is, die oude geloofsbron. Die stroomt niet meer, die is betekenisloos voor haar, zoals het christelijk geloof voor veel mensen ook leeg is geworden.

Toch gaat zij naar die oude bron van Jakob. Daar zit iemand die ze niet kent, verhip, een Jood, iemand die o.a. Psalm 84 bidt en naar de voorhoven van de Ene gaat...

De vrouw komt water scheppen. Het is het zesde uur, dat wil zeggen dat we op de drempel zitten van de sabbath, die ingaat op het zevende uur. Het uur van rust en stilte, van samen horen en

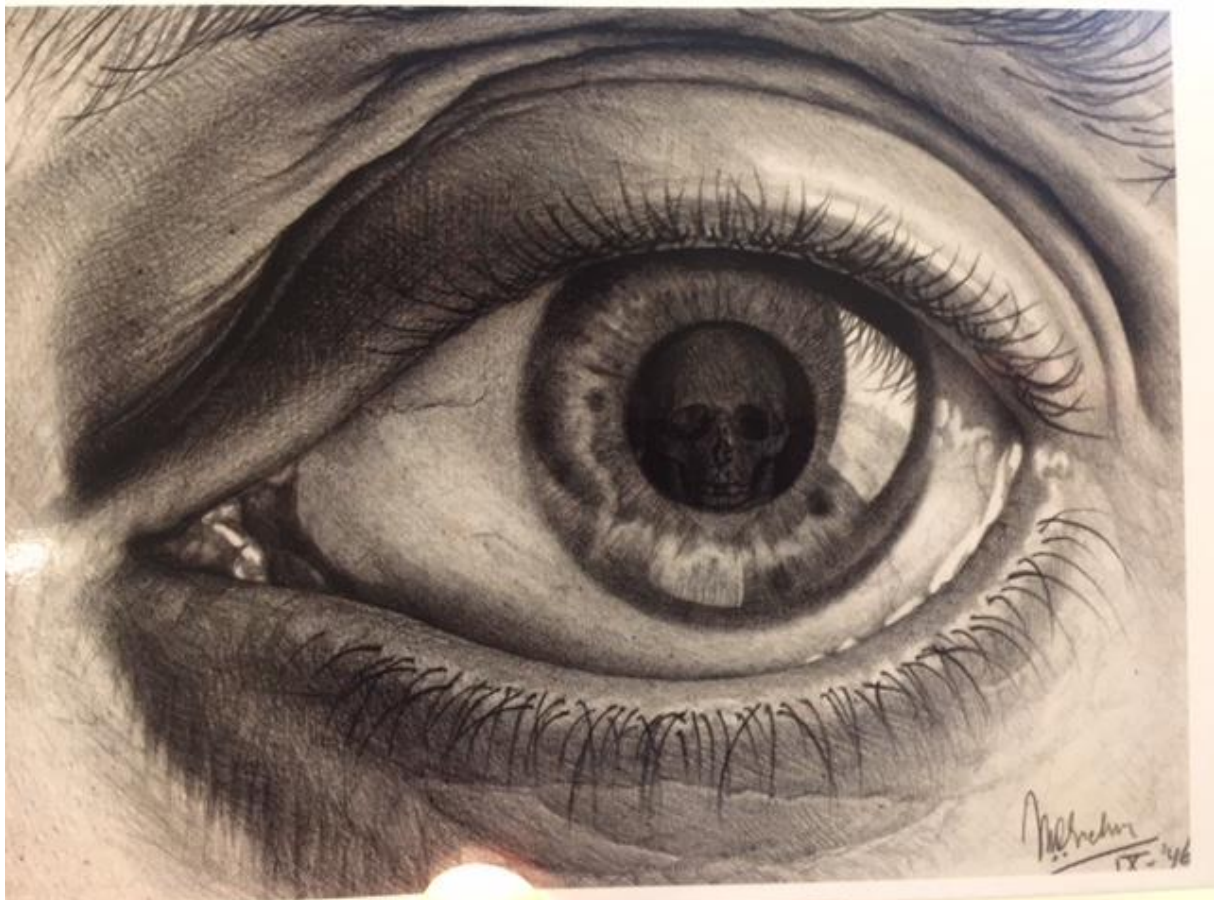
gebed. Het is sabbat, en dat betekent voor de Joden terugkeren naar de bron, naar onze oorsprong, daar waaruit wij ontspringen... en van dat water wil de vrouw scheppen, maar de put is diep, en er zit een man naast haar, een Jood, kortom een idiote situatie.

Zoals het wel vaker met een gesprek gaat, wie begint? Wat gaat er gezegd worden? Jezus spreekt. *Geef mij te drinken.* En zo begint een prachtige geloofsflirt tussen de Samaritaanse en Jezus, en als u bedenkt dat deze vrouw dorstende woordvoester van ons, van de mensheid is, dan flirten wij dus mee. De vrouw is zinnebeeld van ons dorstige mensen. Die dorsten naar levend water. Net als de vrouw lessen wij aan vele bronnen onze dorst, maar welke geeft ons dat wat Jezus de vrouw belooft, levend water dat alle andere dorst lest? Die bron zit naast de vrouw, die bron is Jezus zelf, Hij die het levend water van God schenkt aan de mensheid.

Hoe komen wij uit bij die bron, bij God, die Jezus zijn Vader noemt? Door net als de Samaritaanse naar Jezus te luisteren. Dan kunnen we net als zij aanvoelen, dat hier iemand is die onze dorst voor de eeuwigheid kan lessen. En doordat we, zo staat er, de Vader aanbidden in geestkracht en waarachtigheid, authentiek. 10 keer komt dat woord aanbidden voor in de laatste verzen die we lezen. Dat woord voert ons tot in het hart van het

woord mienskip. Want het hart van mienskip zijn wij niet zelf, maar dat is de schenker van levend water in ons innerlijke bronnen. Binnen in ons is een verbinding met het grotere waar wij uit voort komen, met God, Bron van leven.

Ik neem u tot slot mee naar een ervaring deze week. Ik was met een groepje mensen bij de tentoonstelling over Escher. Indrukwekkend om te zien hoe hij wiskunde en kunst verbindt, ook al noemde Escher zichzelf geen wiskundige. Prachtig hoe vissen veranderen in vogels, het eindige in het oneindige overgaat. Ik was onder de indruk. Totdat ik bij het oog kwam.

Escher vertelde bij het schilderen van dit oog dit: Als wij in het oog kijken zien we steeds maar onszelf. Ik dacht, ach, laat ik er maar eens een doodshoofd in tekenen. Want dat is wat ons allemaal wacht, de dood. Nu ziet wie in het oog kijkt, de dood. Of de dood kijkt ons aan.”

Hoe knap de werken van Escher ook zijn, ineens miste ik warmte, liefde, relatie, gemeenschap. In zijn vroege werk heeft hij Franciscus getekend, die praatte met vogels... En ineens zag ik achter de dood in dat oog het Woord dat licht en eeuwig leven schenkt.

Met de vrouw bij de bron kijken wij als gemeenten van Christus niet in de ogen van de dood, maar in de ogen van Christus. En in Christus zien wij God en in God zien wij het eeuwig leven. Ons lichaam is sterfelijk, waarbij het symbool van het doodshoofd past, maar met de Heilige geest die in Christus ons aanraakt, ja, kust, leven wij eeuwig. Waarom ik ineens ‘kust’ zeg? Omdat het Griekse woord van aanbidden letterlijk betekent: kussende iets aanraken... In het evangeliewoord van Johannes kust God ons vanmorgen tot leven.

Amen